

Merknadsbehandling

Planprogram for kommunedelplan naturmangfold

Behandling av innspill og merknader etter høring og offentlig ettersyn av planprogram. Høringsperiode fra 19.12.2023 til 06.02.2024.

Det er totalt kommet inn 16 høringsuttalelser og innspill. Disse er oppsummert og kommentert i tabellen under.

Nr.	Fra	Uttalelse	Kommentar
Sektormyndigheter			
1	Riksantikvaren 21.12.2023	Fylkeskommunen representerer kulturminneforvaltningen i saker etter plan- og bygningsloven. Eventuelle merknader fra Riksantikvaren vil bli innarbeidet i fylkeskommunens uttalelse. Riksantikvaren legger til grunn at varsel om oppstart og høring av planprogram også er sendt til Trøndelag fylkeskommune.	Trøndelag fylkeskommune står som mottaker av varsel om oppstart og høring av planprogram. Tas til orientering.
2	Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap 21.12.2023	Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap (DSB) skriver i sin automatiske tilbakemelding at det er Statsforvalteren som skal følge opp at hensynet til samfunnsikkerhet er ivaretatt i plansaker. DSB samarbeider med Statsforvalteren og vil gi innspill til Statsforvalteren dersom det er nødvendig. Dersom det likevel er behov for direkte involvering av DSB i plansaken eller hvis plansaken gjelder areal knyttet til etablert eller planlagt storulykkevirksomhet, bes det om at høringen sendes på nytt med tydelig angivelse av hvilket forhold det bes om DSBs uttalelse til.	Kommunedelplanen for naturmangfold krever ikke direkte involvering av DSB, og omfatter ikke areal knyttet til storulykkevirksomhet. Tas til orientering.
3	Norges vassdrags- og energidirektorat 05.01.2024	Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) skriver i sin uttalelse at de anser planprogrammet som et godt utgangspunkt for det videre planarbeidet. NVE foreslår i uttalelsen at Ørland kommune allerede på dette stadiet reflekterer enda mer rundt hvilke naturområder/-typer og arter som kommunen er spesielt opptatt av og ser behov for å hensynta/prioritere i det videre arbeidet.	Tas til orientering. Tas med videre i planarbeidet.

		<p>I uttalelsen skriver NVE at de anbefaler å sette søkelys på helhetlig vassdragsforvaltning for å ta vare på viktige arter og verdier tilknyttet bekker og elver.</p> <p>NVE skriver videre at kommunen bør ha oversikt over viktige gyteområder og oppvekstområder for fisk og andre særlig viktige områder for biomangfold i- og langs elver og bekker. Herunder er elveoser og randsoner langs vassdrag blant de mest artsrike og bevaringsverdige med tanke på landskapsøkologi og biologisk mangfold, og bør vies særlig oppmerksomhet.</p> <p>NVE påpeker i uttalelsen at aktuelle tiltak for å ivareta og gjenskape verdier med hensyn til naturmangfold kan være å sørge for at bekker ikke lukkes, at kantvegetasjon langs vassdrag ivaretas og gjenåpning av lukkede bekker.</p>	<p>Fokus på helhetlig vassdragsforvaltning tas med videre i planprosessen.</p> <p>Innspill om kartlegging av viktige gyteområder og oppvekstområder, samt andre særlig viktige områder for naturmangfold i tilknytning til vassdrag tas med videre i planprosessen.</p> <p>Aktuelle tiltak for ivaretagelse av naturmangfold tas med videre i planprosessen</p>
4	Statens vegvesen 11.01.2024	Statens vegvesen skriver i sin uttalelse at de ikke har merknader til forslaget til planprogram eller varsel om oppstart av planarbeidet. De vil eventuelt komme tilbake med en endelig uttalelse nå planen sendes på høring.	Tas til orientering.
6	Trøndelag fylkeskommune 25.01.2024	Trøndelag fylkeskommune skriver i sin uttalelse at de mener planprogrammet gir en god inngang for ivaretagelse av naturmangfold i kommunen. Utover det har fylkeskommunen ingen merknader til planprogrammet.	Tas til orientering.
7	Fiskeridirektoratet 29.01.2024	<p>Fiskeridirektoratet skriver i sin uttalelse at planprogrammet er oversiktlig og gir god informasjon om arbeidet med kommunedelplanen for naturmangfold.</p> <p>Fiskeridirektoratet viser til målet i nasjonale forventninger til den regionale og kommunale planleggingen om at i all planlegging skal naturgrunnlag og biologisk mangfold sikres og tas vare på for kommende generasjoner. Direktoratet skriver videre at de vurderer kartlegging av biologisk mangfold i kommunen, kartlegging av inngrepsfrie naturområder i Norge, registreringer i kartløsningen Naturbase, Fiskeridirektoratets kartlegging, samt Havforskningsinstituttets og Mareanos kartlegginger, som viktige og gode kilder som kan legges til grunn. I tillegg trekker direktoratet fram</p>	<p>Tas til orientering.</p> <p>Nasjonale forventningene til regional og kommunal planlegging 2023-2027 er tatt inn som en overordnet føring i planprogrammet og vil følgelig ligge til grunn for det videre planarbeidet. Kilder til kartlegging av naturmangfold tas med videre i planarbeidet.</p>

		<p>konkrete registreringer av fiskeriaktivitet, gytefelt og gyteområder samt marine naturtyper i Ørland kommune.</p> <p>Fiskeridirektoratet skriver videre at de anbefaler at alle planlagte inngrep eller aktiviteter som kan påvirke livet i sjøen søkes lokalisert der hvor de gjør minst skade på miljøet. Det er også viktig å bruke den kunnskapen som finnes om sammenhengene i det vi mennesker foretar oss og konsekvensene for det marine miljøet, slik at vi kan bedre tilstanden for de svake bestandene av kysttorsk, hummer, ål og uer.</p> <p>Direktoratet beskriver plastforsøpling i havet som et stort miljøproblem, og peker på at det er nødvendig å vurdere gode tiltak mot marin forsøpling, og rydde opp for å redusere og unngå skader på naturmangfold og negativ påvirkning på hav og kyst. Direktoratet trekker frem en rekke konkrete tiltak som kan være aktuelle for å redusere påvirkning på marint naturmangfold, blant annet kunnskapsinnhenting om marin forsøpling og omfanget av dette i kommunen.</p> <p>Avslutningsvis viser direktoratet til deres uttalelse i forbindelse med varsel om oppstart og høring av forslag til planprogram for kommuneplanens arealdel i Ørland kommune. Her ba direktoratet om ivaretagelse av viktige gyte- og oppvekstområder og viktige naturområder gjennom avsetting i plankart med tilhørende bestemmelser.</p>	<p>Kommunedelplanen for naturmangfold er ment å sammenstille eksisterende og oppdatert kunnskap som skal legges til grunn for kommunal planlegging og myndighetsutøvelse.</p> <p>Planprogrammet for kommunedelplanen for naturmangfold legger opp til at selve planen skal inneholde en beskrivelse av aktuelle trusler, her vil marin forsøpling være et sentralt tema.</p> <p>Innspill knyttet til kommuneplanens arealdel spilles videre til arbeidsgruppen for kommuneplanens arealdel.</p>
8	Forsvarsbygg 30.01.2024	<p>Forsvarsbygg skriver i sin uttalelse at ivaretagelse av naturmangfold er en av vår tids store utfordringer, og ser det som positivt at Ørland kommune fokuserer på fagområdet i plansammenheng.</p> <p>Videre skriver Forsvarsbygg at deres viktigste innspill til kommunedelplanen for naturmangfold er at planarbeidet synkroniseres med det igangsatte arbeidet med revidering av kommuneplanens arealdel. Det vil ifølge Forsvarsbygg være en styrke for begge prosessene.</p>	<p>Tas til orientering.</p> <p>Kommunedelplanen for naturmangfold skal bidra til at Ørland kommune får et oppdatert kunnskapsgrunnlag blant annet til bruk i utarbeiding av kommuneplanens arealdel.</p>

9	<p>Statsforvalteren i Trøndelag 30.01.2024</p>	<p>Statsforvalteren i Trøndelag skriver i sin uttalelse at både jord- og skogbruk har innvirkning på naturmangfoldet, og at kommunedelplanen bør synliggjøre hvordan landbruket kan være en bidragsyter for å ivareta naturmangfoldet. Videre skriver Statsforvalteren at kommunen bør involvere og ha en god dialog med landbruksaktører som beitelag og faglag i planprosessen. I tillegg kan landbrukets tilskuddsordninger være bidragsytere i forvaltningen av naturmangfoldet.</p> <p>Statsforvalteren skriver videre i uttalelsen at de håper at planen skal være en pådriver for å søke etter løsninger for å bedre forholdene for, og sikre, naturmangfoldet i kommunen, i tillegg til at de håper at det legges opp til en naturfaglig kartlegging av utbyggingsområder i kommunen hvor det kan være fare for en reduksjon av naturmangfoldet.</p> <p>Statsforvalteren påpeker at kommunen i tillegg til å rette søkelys på truede arter og deres leveområder i kommunen, bør kartlegge fremmede arter. I tillegg bør kommunen ha fokus på områder og naturtyper som har lokal verdi, i tillegg til de nasjonale og regionale verdiene.</p> <p>Statsforvalteren skriver også at det bør gjøres en gjennomgang av hvilke vannforekomster som er lukket, og gjøres en vurdering av mulighetene for å få dem åpnet igjen. I tillegg bør det gjøres en kartlegging av elver og bekker uten tilstrekkelig sidevegetasjon til å opprettholde den økologiske og stabiliserende funksjonen som kantvegetasjon har.</p> <p>I sin uttalelse skriver Statsforvalteren at klimaendringer, naturtap og forurensning har stor innvirkning på folkehelse. Derfor er det positivt av hensyn til folkehelse og barn og unges interesser at Ørland kommune legger til grunn et systematisk arbeid for å ivareta miljø og naturmangfold i henhold til kommuneplanens samfunnsdel. Statsforvalteren peker samtidig på at politikere og andre interessegrupper må gjøres kjent med effekten av naturlige miljøforhold for folkehelse.</p>	<p>Innspillet om synliggjøring av hvordan landbruket kan være en bidragsyter for å ivareta naturmangfoldet tas med videre inn i planarbeidet, sammen med innspillet om å involvere beitelag og faglag.</p> <p>Bedring av tilstanden til naturmangfoldet og beskrivelse av aktuelle trusler for naturmangfoldet er tatt inn i planprogrammet som formålet med kommunedelplanen.</p> <p>Tas med videre i planarbeidet.</p> <p>Tas med videre i planarbeidet. Kan også være aktuelle tiltak i handlingsdelen.</p> <p>Tas til orientering.</p>
---	---	--	--

		<p>Avslutningsvis skriver Statsforvalteren at god medvirkning fra barn og unge vil være et viktig tiltak for å sikre naturmangfold i generasjoner gjennom holdningsarbeid og kunnskapsheving. Tilrettelagt medvirkning vil styrke forankringen av planen hos barn og unge, samt være i tråd med <i>Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen.</i></p>	<p>Tas med videre i planarbeidet. Involvering av barn og unge ligger implisitt i planprogrammets beskrivelse av at det vektlegges å gjennomføre en bred medvirkning.</p>
10	Mattilsynet 31.01.2024	<p>Mattilsynet skriver i sin uttalelse at kommuner har en rekke virkemidler for å få gjennomført viktige eller nødvendige tiltak i arealplanlegging og i reguleringsplaner når det gjelder naturmangfold. Her nevnes blant annet arealformål, hensynssoner, bestemmelser og retningslinjer. Mattilsynet skriver at det er viktig å angi tydelig hvilke føringer som gjelder på hvert enkelt areal.</p> <p>Som sektormyndighet for drikkevann skriver Mattilsynet videre at de støtter målene fra <i>Regional plan for arealbruk 2022-2030</i> med prioritering av ivaretagelse av vannmiljø og viktigheten av å gi tydelige føringer for praktisering av byggegrenser langs vann og vassdrag. Det er tiltak om vil kunne ha direkte eller indirekte betydning for beskyttelse og forurensning av drikkevannskilder. Videre trekker Mattilsynet fram viktigheten av å ivareta økosystemer som våtmark, skog og elver for å sikre de naturlige rensesystemene for vann, samt opprettholdelse av naturmangfold i innsjøer, tilførselselver og nedslagsfelt for å bevare drikkevannskilders kvalitet.</p> <p>Mattilsynet skriver at naturmangfold og dyrevelferd er tett sammenknyttet, og at bevaring av naturmangfold derfor er en viktig faktor for å redusere belastningen på dyr og med det fremme dyrevelferden. Mattilsynet peker på aktuelle tiltak som bevaring og restaurering av naturlige habitater og kantvegetasjon langs vassdrag, regulering av menneskelige aktiviteter som kan true dyrepopulasjoner, samt utvikling av bærekraftige praksiser for å opprettholde et balansert økosystem.</p>	<p>Bruk av arealformål, hensynssoner, bestemmelser og retningslinjer må avklares i kommuneplanens arealdel. Innspillet tas med til arbeidsgruppen for kommuneplanens arealdel.</p> <p>Tas til orientering. Sammenhengen mellom naturmangfoldets tilstand og drikkevannskilders kvalitet tas med videre i planarbeidet.</p> <p>Tas med videre i planarbeidet. Konkrete forslag til tiltak kan være aktuelle å inkludere i handlingsdelen.</p>

		<p>Mattilsynet påpeker videre at i tillegg til artene på fremmedartslista kan også planteskadegjørere og ugress som floghavre, PCN og hønsehirse utgjøre et problem for naturmangfoldet, særlig med tanke på matproduksjon. For å redusere bruken av plantevernmidler og trygge matproduksjonen skriver Mattilsynet at kommunen bør vurdere å iverksette tiltak for å forebygge ytterligere spredning av planteskadegjørere, og viser samtidig til <i>Veileder for matjordplaner i Trøndelag</i>.</p> <p>Avslutningsvis skriver Mattilsynet at det er viktig å unngå spredning av smittsomme sykdommer til alle vassdrag, og viser til aktsomhetsplikten med tanke på forebygging og forhindring av risiko for spredning av smittsomme sykdommer på dyr.</p>	<p>Innspillet om planteskadegjørere og ugress som aktuelle trusler for naturmangfoldet tas med videre i planarbeidet. Innspillet om matjordplaner og tiltak for å forebygge spredning av planteskadegjørere sendes videre til henholdsvis arbeidsgruppen for kommuneplanens arealdel og enhet for landbruk.</p> <p>Tas til orientering.</p>
12	Kystverket 02.02.2024	<p>Kystverket skriver i sin uttalelse at de ikke kan se at temaet som kommunedelplanen for naturmangfold tar opp vil berøre Kystverket sitt sektoransvar etter havne- og farvannsloven, og har dermed ingen bemerkninger til oppstart av planarbeidet. Kystverket skriver likevel videre at de er interesserte i å holdes orienterte om eventuelle registreringer og forvaltningstiltak for biologisk mangfold i fiskerihavner og andre områder der Kystverket har anlegg og installasjoner.</p>	<p>Tas til orientering.</p>
13	Sametinget 06.02.2024	<p>Sametinget skriver i sin uttalelse at da anmoder kommunen om å få frem tradisjonell samisk kunnskap om naturmangfold gjennom planprosessen.</p>	<p>Oppfordringen om å inkludere tradisjonell samisk kunnskap om naturmangfold i kommunedelplanen tas med videre i planarbeidet.</p>
Interesseorganisasjoner og andre høringsparter			
5	Roret KF og Besøkscenter våtmark Ørland 15.01.2024	<p>Roret KF har sammen med Besøkscenter våtmark Ørland kommet med innspill til planprogrammet.</p> <p>I uttalelsen skriver Roret KF og Besøkscenter våtmark Ørland at det ønsker å få inn et avsnitt i planprogrammet som sier noe om kunnskapsgrunnlaget som ligger i det nasjonalt autoriserte besøkscenteret for våtmark.</p>	<p>En omtale av kunnskapen som ligger i besøkscenteret tas med i planprogrammet.</p>

		<p>Besøkscenteret har en rekke statlige føringer for sitt arbeid, som inngår i dette kunnskapsgrunnlaget. Besøkscenteret arbeider i tillegg med restaurering av myr og andre naturtyper, tilretteleggingstiltak for publikum i verneområder og etablering av turveier i kulturlandskapet.</p> <p>I uttalelsen skriver Roret KF og Besøkscenter våtmark Ørland at de ønsker at Besøkscenter våtmark Ørland skal være en del av kjernegruppen som skal utarbeide planen.</p>	<p>Tas ikke til følge. Besøkscenter våtmark Ørland har mye kunnskap om naturmangfold i kommunen, og det er dermed ønskelig å sikre involvering fra besøkscenteret i arbeidet med planen. Det vil bli gjennomført egne temamøter med fagressurser, som for eksempel Roret og besøkscenter våtmark.</p>
11	<p>Knut Hellesvik, initiativtaker «Miljøvennlig havbruk uten utslipp i Ørland kommune» 04.02.2024</p>	<p>Knut Hellesvik skriver i uttalelsen at planprogrammet er et godt rammeverk for utvikling av kommunedelplanen for naturmangfold.</p> <p>Hellesvik skriver videre at de ønsker en tydeliggjøring av at naturmangfold omfatter artsmangfold, samt at det er snakk om naturmangfold både på land og i sjø.</p>	<p>Tas til orientering.</p> <p>Kommunedelplanen skal ivareta alle deler som hører til under begrepet naturmangfold. Dette kommer frem av figur på s. 4 i planprogrammet.</p>
13	<p>Miljøpartiet De Grønne Ørland 06.02.2024</p>	<p>Miljøpartiet De Grønne (MDG) Ørland fremmer to spørsmål i sitt innspill til planprogrammet for kommunedelplanen for naturmangfold. Det første spørsmålet handler om hvordan det kan sikres at kommunedelplanen for naturmangfold innlemmes i de andre planene.</p> <p>Det andre spørsmålet handler om hvordan Ørland kommune skal sikre gjennomføring av føringer fra <i>Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027</i> og <i>Regional plan for arealbruk (2022-2030)</i> i andre kommunale planer.</p>	<p>En tydeligere beskrivelse av kommunedelplanen for naturmangfolds tiltenkte betydning for kommunens virksomhet tas med i planprogrammet.</p> <p>Spørsmål som omhandler hvordan nasjonale og regionale føringer skal følges opp i andre kommunale planer, besvares ikke her.</p>

		<p>Videre foreslår MDG Ørland en endring i planprogrammets beskrivelse av planens innhold som medfører en tydeliggjøring av at Ørland kommune skal inkludere arbeid med bedring av naturmangfoldets tilstand i strategier for bevaring av naturmangfold, samt at kommunedelplanen skal inneholde en avklaring av aktuelle avbøtende tiltak for naturmangfold for situasjoner der natur må vike for andre samfunnsinteresser.</p> <p>Avslutningsvis fremmer MDG Ørland forslag til to nye avsnitt i planprogrammet. Det ene forslaget omhandler planlegging av en prosentsats for vern av områder i kommunen, med tilhørende mål om når dette skal oppnådd. Det andre forslaget omhandler et mål om nullvisjon for tap av natur, samt at det skal settes et årstall på nå arealnøytralitet skal nås i Ørland kommune.</p>	<p>Tas delvis til følge. Aktuelle avbøtende tiltak skal avklares i kommunedelplanen.</p> <p>For å sikre virkning av et vedtak av mål om prosentsats for vern av områder i kommunen bør forslaget fremmes som en egen sak til kommunestyret. Forslag vedrørende arealnøytralitet spilles videre til arbeidsgruppen for kommuneplanens arealdel.</p>
16	Ørland Sau og Geit og Ørland Beitelag 06.02.2024	<p>Ørland Sau og Geit og Ørland Beitelag beskriver i sin uttalelse arbeidet med oppstart av felles beitebruksplan for Fosen, og ber Ørland kommune om at arbeidet med en beitebruksplan for Ørland gjennomføres samtidig som kommunedelplanene for naturmangfold og for 2. Ørland Sau og Geit og Ørland Beitelag skriver at de anser en beitebruksplan som et viktig kunnskapsgrunnlag.</p> <p>Avslutningsvis kommer Ørland Sau og Geit og Ørland Beitelag med tre konkrete forslag til tillegg i planprogrammet for kommunedelplanen for naturmangfold, hvorav to av forslagene er knyttet til beitebruksplanen og det tredje beskriver at beiteområder som kystlynghei er svært viktige og verdifulle naturområder som må identifiseres.</p>	<p>Arbeidet med en beitebruksplan bør skje uavhengig av arbeidet med kommunedelplanene for klima og miljø og for naturmangfold. Samtidig kan det være en fordel om arbeidene foregår parallelt, slik at man kan dra gjensidig nytte av planprosessene.</p> <p>Forslagene tas ikke med i planprogrammet for å unngå en innsnevring av naturmangfoldsbegrepet. Forslagene tas derimot med videre i arbeidet med kommunedelplanen.</p>
Interne innspill			
15	Enhet for landbruk 06.02.2024	<p>Enhet for landbruk skriver i sin uttalelse at planprogrammet for kommunedelplanen for naturmangfold ser veldig greit ut, og er positive til</p>	<p>Tas til orientering.</p>

		<p>at Ørland kommune får oppdatert kunnskapsgrunnlag som støtte til saksbehandling og politisk behandling som kan ha innvirkning på naturmangfoldet.</p> <p>Enhet for landbruk skriver videre at det er ønskelig at noen fra landbruk involveres i arbeidsgruppa for kommunedelplanen.</p> <p>Enhet for landbruk fremmer også innspill til innhold i planprogrammets kapittel 3 om planens innhold. Her peker enhet for landbruk på at en helhetlig forvaltning og forståelse av betydning av naturmangfold er viktig, at det bør vurderes om viltkartlegging bør inngås om en del av oppdateringen av kunnskapsgrunnlaget for naturmangfold, samt at ivaretagelse eller restaurering av naturtyper er en avgjørende faktor for et rikt og levende naturmangfold.</p> <p>Avslutningsvis skriver enhet for landbruk at det er viktig med gode retningslinjer for hvordan naturmangfold skal avveies mot annen arealbruk, herunder også muligheter for avbøtende tiltak. Arealregnskap kan også være en god indikator for tilstanden til naturmangfoldet i kommunen.</p>	<p>Tas til følge. Landbruksrådgiver inviteres inn til arbeidsgruppa.</p> <p>Innspill om viltkartlegging tas med videre i planarbeidet.</p> <p>Tas til orientering.</p>
--	--	--	--